

Glasul Învățătorului

Foie locală pentru preocupări strict didactice, a învățătorilor din Jud. Vaslui.

APARE BI-LUNAR
sub conducerea unui comitet

ABONAMENTUL 60 LEI ANUAL

Redacția și Administrația
Școala din Moara Grecilor
Vaslui

Licențiații învățători

Însfărit, avem două categorii de colegi cu studii universitare: **învățătorii licențiați și licențiații învățători.**

Un necunoscător ar putea să spună că e una singură, deoarece, aci e vorba de schimbarea locului a două noțiuni care, nu pot exprima decât unul și același lucru!

Și totuși, această singură schimbare e menită să arate că felul cum sunt alăturate cele două noțiuni, determină o deosebire capitală de înțelegere, iar această deosebire, la rândul-i arată că între o categorie și altă există o mare distanță.

Noi învățătorii, cunoaștem bine ce înseamnă această distanță și în ce constă ea, iar în timpul din urmă au început s'o cunoască și cei cari sunt în mai puțină legătură cu școala primară.

Căci cele două categorii de intelectuali, deși ambele cuprind numai învățători, reprezintă două curente de senz contrar, două antiteze.

Una de alta, sunt: deosebite ca proveniență, deosebite ca vederi, deosebite ca structură sufletească, cu ideal deosebit și cu țință deosebită.

Prima, e avangarda unei armate puternice, compacte și omogene și a ieșit dintr'o svârcolire continuă în muncă și privațiuni, din dorința de propășire, de mai bine, de progres;

A doua, e o infimă armată de ocazie, fruct al mirajului satisfacerii unui interes imediat.

Prima, face parte integrantă din armata cea mare, din care a ieșit.

A doua, voind să-și păstreze individualitatea proprie, intră în armata cea mare cu veleități de privilegii și de comandă, cu stigmatul imposibilității de acomodare la o viață pentru care n'a fost pregătită, pe care n'a dorit-o—i-a repugnat chiar—dar pe care o primește, cu resemnarea cu care te supui unei fatalități.

De o parte, deci, învățătorii de carieră, dela învățătorul licențiat, până la cel de curând urcat pe catedră; de alta, licențiații învățători,—pseudo-învățătorii.

Primii, modești, anonimi, activează pe un teren propriu, în slujba unei tradiții pe care vor s'o apere și a unui ideal pe care vor să-l realizeze.

Cei din urmă, îndrăzneți și guralivi, fac eforturi desperate să cucerească o poziție care nu le aparține, lipsiți de tradiție, lipsiți de ideal.

Primii, într'o situație legală, de fapt și de drept, își cer neconținut **privilegiul** la o cultură mai înaltă; cei din urmă, într'o situație de fapt **dar ilegală, de drept**, vor să uzurpe un drept al altora și să-și creieze o **situație privilegiată**, în dauna acestora.

Primii, au o rezervă formidabilă căreia vor să-și păstreze terenul.

Ultimii, vor „să pregătească terenul” pentru „o altă rezervă”.

Primii, au dus lupte de decenii ca să-și creieze o asociație.

Ultimii, și-au creiat o asociație care să-i plaseze.

Primii, reprezintă numărul și calitatea.

Cei din urmă, n'au nici numărul, nici calitatea.

Primii, apără o fortăreață veche.

Ultimii, vor să pătrundă în fortăreață...

Intre unii și alții s'a angajat o luptă fratricidă, dreptatea fiind pusă în cumpănă. Și fiindcă dreptatea înclină de partea celor dintâi, iau condeiul ca s'o apăr.

* * *

Intrarea licențiaților în învățământul primar a fost o lovitură de bombă.

Individual sau în grupuri, prin aprobări speciale, licențiații au obținut dreptul de a se prezenta la examenul de capacitate, dela școlile normale din Iunie 1933.

În privința aceasta, Onor. Ministerul Instrucțiunii a dat mai multe ordine.

Primul, cerea licențiaților un stagiu de practică pedagogică, de șase luni, la o școală de aplicație; al doilea, reducea durata acestui stagiu la trei luni, iar ultimul, îl desființa complet.

După acest ultim ordin, condițiile ce se cereau licențiaților cari voiau să treacă examenul de capacitate de învățători, erau următoarele:

- 1) Să aibă seminarul pedagogic făcut;
- 2) Să aibă doi ani de suplînire, în învățământul primar sau normal.

Un al patrulea ordin, în fine, era cel mai larg, căci păstra numai prima condițiune: practica dela seminarul pedagogic.

După cum se vede, barierele cădeau rînd pe rînd, pe măsura în care se apropia examenul, numărul celor ce puteau beneficia de prevederile ordinelor ministeriale, mărindu-se neconținut.

Ca urmare, ne așteptam ca un număr de cel puțin 1.000 de licențiați să candideze la examenul din Iunie, alături de normaliști, dat fiind numărul destul de mare al licențiaților fără catedre.

Faptul că s'au prezentat cu mult mai puțini, nu-și poate găsi justificare decât în aceea că ultima dispozițiune a Onor. Ministerului, cea care le deschidea mai larg porțile, i-a surprins pe mulți nepregătiți, fiind dată prea aproape de ziua sorocității examenului. Căci, dacă aceeaș dispozițiune ar fi survenit dela început, sunt sigur că numărul licențiaților învățători ar fi fost, astăzi, peste 1.500.

Cineva, deprins cu subtilitățile, ar căuta să afle ce motive au determinat evoluția ordinelor ministeriale, spre a trage anumite concluzii.

Pe mine nu mă tentează însă acest lucru și cum nu sunt nici deprins și n'am nici interesul de a mă coborî la chestiuni de detaliu, mă voiu opri la realitatea imediată; și, această realitate imediată o cunoaștem: în urma examenului de capacitate, avem 380 de licențiați învățători cari cer posturi, uzurpând dreptul celor 7.214 șomeri cu diplomă de normalist.

Dar să fim înțeleși: vina cea mare n'o poartă licențiații cari au înțeles că „Scopul scuză mijloacele”—admițând ca scop dreptul de a-și asigura existența, iar ca mijloc sarcina de învățător; n'o poartă nici Onor. Ministerul Instrucțiunii care le-a dat aprobarea, cu toate că se știa numărul normaliştilor respinși dela numiri și deși ar fi putut să nu le-o dea, având precedent creat de D-l profesor Iorga, pe când se găsea în fruntea acestui departament; vina cea mare o poartă numai conducerea centrală a „Asociației Generale a Învățătorilor din România”, în frunte cu valorosul nostru Președinte—D-l D. V. Ţoni—cari au înțeles să-și dovedească independența neintervenind, în momentul oportun și au aprobat tacit—căci însuși faptul că n'au intervenit, constituie o aprobare,—ca învățătorimea, care le-a încredințat un mandat, să fie lezată în cel mai vital interes al său, alături de învățământul primar.

Consecințele sunt iremediabile și se vor arăta curând. Cei ce vor trebui să le suporte, începând cu absolvenții normalişti cari-și vor vedea numirea amânată cu încă un an, nu vor uita însă pe autorii lor.

Protestările au început să vină, e drept, dar abia după ce se constătuise o situație de fapt, prin rezultatul examenului de capacitate.

Și, dovada cea mai palpabilă că Onor. Ministerul nu poate fi acuzat, pentru aprobarea dată licențiaților, o avem în faptul că s'a sesizat de aceste protestări postume și a căutat să soluționeze—in favoarea noastră,—problema licențiaților învățători, dându-le precădere la numirea în funcțiunile dependente de ministere.

Soluția era, însă—și s'a și dovedit,—inaplicabilă, alta nu s'a găsit, așa că, în urma acestei constatări, D-l Ministru s'a văzut obligat—față de cei cărora le dăduse o aprobare,—să le lase intrarea liberă în învățământul primar.

A venit congresul dela Cluj.

Intr'un singur glas, învățătorimea s'a declarat net contra intrării ilegale a licențiaților, în învățământul primar.

Congresiștii i-au încredințat o misiune—și D-l Ţoni a primit-o,—de a face intervențiile necesare...

(Urmare în numărul viitor)

O. N. VIARI.

Despre originea Vasluiului

Vasluiul, un orașel mic, înconjorat de dealuri și păduri a fost pe vremuri cuibul de scurtă odihnă a eroului dela Racova, a cărui fapte vor străluci deapururi în istoria Moldovei.

Așezat fiind pe drumul principal Iași-Bârlad, este vizitat și azi de muți cărturari, atrași fiind de trecutul lui glorios.

Cercetând originea orașului Vaslui, ne vom opri asupra a două chestiuni, una fiind

în legătură cu cealaltă: asupra numelui Vaslui și asupra primelor așezări ale orașului.

I.

Numele Vaslui a fost discutat și cercetat de mulți filologi și istorici căutându-i originea. D-l Ghibănescu, profesor, s'a ocupat într'un studiu special despre Vaslui și a analizat o serie de propuneri de ale filologilor, neajungând însă la o precizare. D-sa studiază cuvântul Vaslui, în mai multe limbi: slavă, greacă, polonă, latină, etc.

Noi ne vom mărgini a expune părerea celui mai de seamă filolog român, Philipide din opera „Originea Românilor”.

„In stăpânirea cumană din Moldova care-și avea centrul la Bârlad, marginea despre Apus era Siretul și târgul de graniță despre Sud-Vest era Tecuciul, iar Vasluiul era țara de sus nu în înțelesul cumva că jud. Vaslui era așezat la Nord, căci popoarele nu numesc țările de sus și de jos cu privire la punctele cardinale, ci în înțeles că ținutul Vaslui este deluros, este înalt”.

Rădăcina Vasl formată prin metateză din Valasú înseamnă înalt, deluros, căruia i s'a adăogat sufixul românesc uiu.

II.

Cercetând acum pe cale istorică primele așezări ne ducem cu gândul înapoi prin secolul XI, XII când au luat-ființă și alte târguri Iași-Bârlad-Tecuci. Aceste așezări s'au făcut fiind în drumul negustorilor, cari treceau din Nord, din ținutul Lembergului spre porturile porturile dunărene Chilia și Cetatea Albă aflate în mâna Genovezilor. Prin drumul acesta se legă comerțul răsăritului cu lumea apusului. Negustorii aceștia erau în general Armeni și Germani; iar o colonie armenească am avut chiar în Vaslui, având biserica lor pe locul unde mai târziu Ștefan cel Mare va clădi alta.

Așa dar Vasluiul era un punct de popas în drumul negustorilor spre Dunăre și Marea Neagră.

Să ne gândim însă că în secolul XI—XIII sudul Moldovei, Muntenia și alte părți, erau ocupate de Cumani, pe cari nu-i putem socoti barbari în adevăratul înțeles al cuvântului, întrucât aceștia au avut episcopul lor, în cetatea Milcovului.

Găsim în istorie că fete de ale Cumanilor se căsătoresc cu Francezi și chiar soția lui Ioniță, împărat asanid, este de origină cumană.

Deducem de aici că acest popor a dus și o viață pașnică când probabil erau în bună armonie cu autohtonii.

Punând în legătură teoria filologică a d-lui Philipide prin care arată originea cumană a

cuvântului Vaslui, cu stăpânirea cumană de prin secolul XI—XIII a acestor ținuturi și cu așezările armenesti ca puncte de popas în drumul comercial spre Dunăre și Marea Neagră, ar reeși că primele așezări ale Vasluiului s'au făcut cam tot în acel timp.

ȘT. PRODAN
Institutor licențiat

INDIVIDUALISMUL

Pornim de la o constatare : curentul democratic, atot putinte astăzi în toate domeniile, va avea pururea un vrăjmaș în față ; individualismul.

Tendinței utopice de „egalitate” cântată dela 1789 pe atâtea coarde se opune pe principiul că natura creiază „indivizi”.

Massa amorfă, impersonală, comunismul, care reprezintă idialul democrației, are în însăși factorii componenți, un mare dușman.

Durkheim a spus: „Omul întru atât e om, întru cât e sociabil”.

Formula sa nu poate să fie decât o transpunere pe planul principial a științei ce o aservea : Sociologia. Dar ni se pare că această formulă a sociologului francez nu este decât o motivare a putinței de adaptare a mediocrității.

Conflictul, fie el în ; sociologie, etică, estetică, etc., punct de plecare pentru atâtea creațiuni, după cum nu se poate naște într'un suflet amorf tot astfel nu se poate naște nici într'o societate amorfă.

Căci societatea în care adevăratele valori sunt coborâte la planul social, nu poate fi decât o societate lipsită de acei mari „Eroi” de cari a vorbit Carlyl.

Cu drept cuvânt însă, dacă aceste valori sunt cu adevărat creiatoare de energii, or care ar fi situația lor, o vor învinge, dându-se la iveală, așa cum din adâncul mocirlos al lacurilor ese floarea de nufăr, sau cum pe crestele arse de soare și crăpate de secetă, crește frumoasa floare a reginei !

Conflictul în cari cad diferiții centrul voluntari, fac după Schopenhauer, ca să rezulte răul în lume ; de aici faimosul său pesimism.

Aceluiaș fundament psihic, voința, luat de Nietzsche din filosofia lui Schopenhauer, îi corespunde optimismul.

Nietzsche admite și el ca principiu universal, voința, însă influențat de rezultatele darviniste, ajunge la optimism.

Prin luptă omul se obosește ; forțele sale cresc, cei puternici înving, iar cei slabi sunt învinși.

Acesta e fundamentul filosofic al teoriei individualismului.

Victoria omului asupra celorlalte facultăți sufletești, duce la omul puternic, la supra om !

În concepția lui Schopenhauer arare ori din lupta ce se naște voința este victorioasă ; de cele mai multe ori celelalte facultăți sufletești o înving, de aici pesimismul.

Neputința satisfacerii actului voluntar propus, este motivul de îndepărtare dela viață, este delăsarea în eul pasiv.

De Nietzsche se leagă deci glorificarea omului volitiv.

Filosoful german a adus individualității cel mai frumos imn de glorie ce-l putea aduce cineva.

Pornind dela bazele psihologice expuse mai sus, Nietzsche ajunge la concluzia că adevăratul om, supra-omul, este acel care în îndeplinirea ideii propuse nu cunoaște piedici. De aici subordonarea tuturor în fața voinței sale a tot putinte, de aici îndepărtarea din sufletul său a noțiunilor de milă, caritate, iubire de aproape, etc.

Supra-omul nu cunoaște decât biciul de foc al gândului ce și-l propune să-l realizeze.

Desigur concluziile la cari ajunge el pentru umanitate sunt periculoase. A îndepărta din sufletul omenesc mila, este a ne îndepărta dela noțiunea „om”.

Cu toate acestea, ca nimeni altul, filosoful Nietzsche are meritul de a fi spus odată cineva, adevărul.

În numele sfânt al iubirii aproapelui se comit atâtea calamități încât iezuitismului acesta e preferabilă sinceritatea bruscă, dură, a filosofului german.

Aducând însă prin „So sprach der Zarathustra” pe primul plan al preocupărilor filosofice, individualismul, Nietzsche are meritul de a fi deviat din orbita pe cari o aveau din preocupările spirituale.

Și chiar în pedagogie.

Evident, pedagogi se feresc s'o spună, refuzând a-l primi de inspirator al lor, trecând peste el, la Rousseau !

În esență însă atât un Gurllit cât și Ellen-Key, proclamând valorificarea elementelor dinamice nu statice, susținând libertatea în manifestările actelor de voință a copilului pentru mai fericita sa dezvoltare, nu fac decât ca prin căi deosebite să ajungă la acelaș rezultat : individualism.

Este foarte adevărat că de unde la Nietzsche această individualitate—totalitatea calităților și defectelor unui om spre deosebire de personalitate care e rezultanta la maximum a calităților,—e pusă în serviciul propriei sale voințe, aici e în serviciul umanității.

Cu toate acestea nu ne putem opri de a trage consecința că și în filosofia lui Nietzsche, supra-omul, cu atât își are valoarea mai mare cu cât actul său voluntar e mai uman.

Mussolini este eroul visat de Nietzsche !

Campania dusă de întreaga biserică, fără deosebire, în contra acestei filosofii a făcut ca la un moment dat să se creadă că a rămas înmormântată.

Cu toate acestea nimic nu a împiedicat pe Germania să invoace această filosofie pentru legitimarea dorinței de universalitate, „uber alles“.

Dela individul puternic la națiunea puternică !

Mecanizarea la maximum a vieții, cu transformarea omului într'o adevărată unealtă de producție ; socializarea indivizilor pentru susținerea intereselor de clasă fac ca individualismul să trăiască cu o reacțiune firească în contra acțiunii poate inconștiente, de subordonare a sa.

În această situație, preocuparea tehnică predominând pe cea spirituală, reacțiunea la care suntem îndreptățiți să ne așteptăm, nu va întârzia.

Subordonarea individului în fața intereselor sociale — justă pentru mediocrități — va dăinui numai pentru cei ce se complac în ea.

Supra-omul care face ca „vremurile să fie sub el iar nu el sub ele“ nici când nu a fost mai prezent în lume ca azi.

Căci fie că îl exlamă Hitler, Musolini sau Kemal, el în regimul cel mai democratic urcând scara tuturor valurilor, a ilustrat prin faptă că ce dă putere individualismului este : voința.

CUCOȘ BARBU,

Profesor

Alice Călugăru

Am cunoscut numele poetei Alice Călugăru într'o ședință de seminar la istoria literaturii române moderne a domnului profesor Garabet Ibrăileanu. Cunoștința cu opera ei am făcut-o mai tirziu,... prin anul al treilea de studenție. Era mi se pare o noapte tirzie de toamnă, cu vânt jalnic și prelung vuid prin frunze galbene.

Ființa ploii mlădioase preschimbase în mii de harfe geamurile căminului studențesc din Păcurari. Citeam...

Intunericul nopții pustii, ritmul cadențat al picăturilor de ploaie, vântul care în sbuciumări adânci și rari cînta și suspina, au complectat și au înobilat atât de mult luminoasa și melancolica inspirație, imaginile irizate de nuanțe ale poetei... încît impresia rezultantă

a primii lecturi, a rămas și la a doua și la a treia lectură... și cred că o să-mi rămîie totdeauna ..

Alice Călugăru a rămas pentru mine poeta cu sufletul cel mai apropiat de sufletul generației mele, expresia unei delicateți fermecătoare în a cărei poezii ai să găsești oricând un refugiu, o consolare de prezent, o cizelare sufletească.

În rîndurile de mai jos, mă voi ocupa de poezia ei. Socotesc însă că e necesar mai întâi, — fiindcă e prea puțin cunoscută la noi, — să dau câteva date biografice și bibliografice.

S-a născut în anul 1888 pe valea Jiului. Și-a petrecut primii ani ai copilăriei „în mijlocul animilor încovoiați de veacuri“, a „fagilor bătrîni“, a „plopilor și sălciilor“ (v. „Revedere“ pg. 36 din *Viorele*). Face liceul la București și îl termină prin 1905, cînd scoate și un volum de versuri : „Viorele“.

„La vîrsta de 17 ani de pe băncile liceului a debutat cu un buchet de „Viorele“, scrie Ilarie Chendi. Își continuă studiile la Paris și se stabilește definitiv acolo în 1912. Între anii 1910—1913 colaborează la revista „Viața Românească“.

În 1914 iea premiul al doilea și medalia de aur la concursul de poeme organizat de „Femina“, cu poema „Les Perles“ semnată cu pseudonimul Alice Orient. În 1924, cu aceeași semnătură apare romanul „La tunique verte“ prea liric în raport cu poeziile sale, destul de interesant însă prin amănuntele de natură auto biografică. Din 1924 nu se mai știe nimic despre dînsa.

Activitatea literară romînească a poetei Alice Călugăru se împarte în două faze. În prima fază—care cuprinde poeziile adunate în volumul *Viorele*—ea este idilică—sămănătoristă.

Poeziile din volum sînt pline de atmosfera și materialul lui Coșbuc și Vlăduță :

„O frunză s'a desprins de sus

Din ramură și pe izvor

S-a dus...

Un stol de ciocîrlii în cor

Cîntînd, trecut-au spre apus

În sbor“... (s-au dus în zbor)

sau în „Răsăritul“ :

„Noaptea-și pierde din cunună

Stele una cite una

Și pe ceruri sclipitori

Doar luceafărul și luna

Au rămas ca-ntotdeauna

Domnitori“.

fără a mai vorbi de alte influențe exprimate în versuri fluide.

Din poeziile volumului rămâne totuși ceiace va caracteriza poeziile ei de mai târziu. E vorba de sentimentul naturii și de unele note sufletești adevărate. Pentru a scoate în evidență acest fapt citez din poezia „Pastel” :

„Un miros de micșunele prin văzduh se răspîndește
Soarele încet se culcă, ceru-n flăcări licărește
„De prin crînguri bate-alene căldicel un vînt de vară,
Flori albastre plîng în iarbă roua limpede de seară”.

E scurt, e alegerea esențialului, e un tablou strict pictural care ne farmecă prin puterea imaginilor, prin culoarea izbitoare a realizării lor. Poezia e scrisă la 13 ani. Nici un cuvînt, nici o imagine nu ne spune aceasta. Plasticitatea și obiectivitatea descripțiilor de natură — calități esențiale ale poeziei din faza a doua — le vom întîlni în cîteva poezii din volumul „Viorele”. Așa de pildă în „Apus de toamnă” :

„Apunea-n scînteii roșiateci
Soarele prin frunze moarte
Și prin codrii singurateci
Vîntul șuera departe”

sau în „Iarna la țară”, ambele scrise la 14 ani. Pubertatea, cu neliniștele, tulburările și chemările ei colorează sentimentul naturii cu o nuanță melancolică. Poeta are 15 ani.

„Mai lung apoi doinește valul, un cîntec lin și plin
de vrajă.

Ce-adoarme florile din cîmpuri și teiul ce le ține strajă
Tot dorul parcă și-l revarsă în valea fainică și-adîncă
E trist izvorul, rîsul vesel el l-a lăsat în fund de luncă
Tot mai răsare-n valuri repezi acelaș val prin alte trestii
Dar cîntu-i trist, căci tristul cîntec a fost la mijlocul
poveștii”.

(Isvorul).

În faza a doua Alice Călugăru iese din făgașul poeziei pe care îl găsise, senzibilitatea-i se transformă în muchii ascuțite a stîncei de cremene care singerează picioarele vulturilor. Devine crudă, tragică ;... poeziile ei s-au degajat complet de dulcegăria „Viorelelor”, excesivul lirism de altădată nu-l mai întîlnim acum. În această fază ea se impune ca un viguros și original talent poetic. Din nefericire nu avem decît 9 sau 10 poezii din această fază. Ne oprim asupra lor.

S-a spus despre poezie că ar fi sentiment și amestec de expresie, că o poezie ar fi frumoasă prin stil, prin tratare, prin jocuri de cuvinte și imagini. Se poate oare identifica acestei definiții poezia lui Alice Călugăru din faza a doua ? Cred că da. Poezia ei e acum mai mult un fel de pastel, cu descripție psihică, pe bază de senzație :

„Azi am văzut, infiripată ființa ploii mlădioase
Avea o haină cenușie și foșnitoare de mătase
Purta pe umeri mii de lanțuri subțiri, de-argint,
pînă la brîu

Dar le svîrlea pe rînd în treacăt pe apa tulbure
de riu.

Și de inele fără număr, îi erau mîinele-nșărcate,
Și le scotea, pe fiecare, și le svîrlea pe lac, pe toate.
Lîngă răzoare prin grădină, trecea foșnind
de-atîtea ori

Și răsturna cu poala rochiu, pe brazdă
proaspetele flori.

În urmă străbătînd orașul, sub mîna-i geamurile toate
Sub coardele de apă fură în mii de harfe preschimbate”.

(„Ploaia”).

Acum poeta caută să-și exprime puterea farmecului amintirii, care nu poate fi stîns nici chiar „de o întregă viață sbuciumată”, ca de pildă în poezia „Trecut” :

„Și nouă amintirea ne e dată
Să retrăim prin ea, nemuritoare,
De mii de ori, aceiași viață-n care
Prin faptă am trăit numai odată”.

Rar îi surprindem senzibilitatea pe care poeta și-o strînge în stebă ca florile și „ca grierii din ierburi și-o cîntă în taină”. Așa în „Burueni” :

„Simțirea mea, ca vîntul, colîndă prin grădină,
Ca șerpilor pe pămîntul cel proaspăt se mlădie
Ca florile, în stebă mi-o strîng și cu beție
Ca grierii din ierburi mi-o cînt în taină mie”...

Altădată ea încearcă să ne redea o gîndire, însă din cauză că nu își conturează în destul deosebitele momente ale ideii și nu le gradează mai senzibil în desfășurarea lor, gîndirea ei deși clară, apare fără destul relief :

„Din struna care cîntă lung și care cîntă rar și greu
Am ascultat în codrii mult, povestea-nfiorată,
Aa lumii-ntregi. Și am simțit cum umbrele purtau mereu
În văi adînci, în cîmp pustiu, în noaptea-ntunecată
Tot ce-n trecutul nepătruns de mult a fost odată...”

Cîte odată izbutește să ne dea o imagine poetică pe care dă inobilează prin idee ; citez finalul dela poezia „Nuferii” :

„Di sorb în ploaia de lumini
Cu însetate rădăcini
Sub valul cel tremurător
În care albastru palid moare
Noroii cel adînc din care
Hrănesc de mult zăpada lor”...

Însă atunci armonia poeziei nu mai e consistentă, tonul firesc al versurilor cade dela vers la vers.

Cînd încercăm să gustăm în totalitatea realizărilor, frumuseța poeziei lui Alice Călugăru... apoi atunci integrarea ei în definiția dată mai sus e destul de serioasă și rațională. Imaginile versurilor ei sînt frapante prin puritatea și preciziunea realizării lor verbale. Ritmul și expresiile proprii sînt minunate. Observațiile

prinse în descripții, redată plastic și cu putere, te uimesc prin obiectivitatea și prin oarecare virilitate de expresie :

„Și-n singurateci seri de vară, cînd steaua Venerii
păgîna

În cerul răsăriu și dulce, o să se-arate zimbitoare

Te voi zvirli, legat de-un capăt a unei lungi

încingătoare

Să prinzi imaginea-i ce-n taină, ș-adînc, va
străluci-n fîntină”.

(Cîntecul urciorului).

Calitatea mare a poeziei ei—am spus mai sus—este puterea de a reda faptele, forța ei de expresie. Faptele pe care le zugrăvește sînt redată prin traducerea exactă a senzației verosimile. În acest caz imaginile nu sînt numai exacte, ci au adesea o forță de radiație asupra întregului pasagiu,—întregindu-l și dîndu-i în-treaa viață din natură.

Imaginile poeziei ei sînt frumoase, — au farmecul acela irezistibil pe care îl împrăștie în jurul lor femeile fermecătoare,—sînt podoabe rare de cel mai ales gust, cu care un suflet de femeie-poet înfrumusețează realitatea. Și în acelaș timp ele nu sînt simple figuri de stil, ci sînt expresia, explosibilă în sufletul cetitorului, a unei întregi realități, sînt creație—cum spune d. Ibrăileanu.

Alice Călugăru e prima poetă modernă. Modernismul în poezia romînească cu ea începe. Ea se apropie și seamănă cu psihologia noastră. Nouă ne convine mai mult Alice Călugăru,—decît Coșbuc. În privința realizării muzicalității versurilor e mult mai sonoră ca d. Arghezi. La ea e grația feminină cu foșnet de mătase și mireasmă de piersic înflorit, nu duritatea și contrastul izbitor de imagini, stingăcia și ezitarea d-lui Arghezi.

Spațiul oferit de redacție — poetei Alice Călugăru—în această vreme cînd intemperile și vicisitudinile timpului au trecut poezia pe planul al doilea al vieții intelectualilor, nu-mi mai permite să insist asupra frumusețelor de detaliu a versurilor ei. Ași trimite pe acei a căror suflet nu l-a distrămat încă anii care trec... să citească poezia „Trufie”. Sînt sigur atunci că afirmația mea ; că Alice Călugăru dacă ar fi rămas în România și ar fi continuat să scrie ca în faza a doua, ar fi fost pusă în istoria literară alături de Eminescu, nu le-ar apărea bizară și puerilă.

Pe Alice Călugăru cred că au uitat-o și acei a căror suflet a vibrat între anii 1910—1913 cînd apărea poeziile ei în „Viața Romînească”, poezii savurate atunci cu atîtea emoții estetice. Totuși într-un colț al sufletului lor ea .. încă poate mai trăește anonimă...

Ar fi unica mea satisfacție să fi putut trezi măcar în sufletul unuia din cititorii mei... amintirea unui suav talent poetic feminin care...

cine știe dacă azi nu e o cruce strîmbă într-un cimitir parisian.

PETRU CIUREANU.

ÎN AJUNUL MAREI REFORME A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PRIMAR.

Dare de seamă.

Școala poporului i se pregătește o nouă și curajoasă intervenție chirurgicală. Din nou, pentru a nu știu cîtea oară, medicii specialiști se consultă între ei asupra locurilor principale unde urmează să se încerce operațiunea. Opinia publică, alături de noi, așteaptă cu multă înfrigurare rezultatul acestei intervenții. Dacă până mai eri, problemele de învățămînt nu interesa decît un anumit cerc restrîns de cunoscători, restul desinteresându-se complet, astăzi, bănuiesc că nu există cunoscător al nevoilor și lipsurilor de cari suferă învățămîntul primar, care să nu se intereseze de ceea ce va fi școala poporului, mâine, după efectuarea operației. Pentru a preciza cât mai bine intențiunile legiuitorului să intrăm în studiul anteproiectului de reformă.

Prefața la anteproiectul de lege al învățămîntului primar se termină printr'un apel către toți acei care voiesc să contribuie cît de puțin la îmbunătățirea învățămîntului nostru.

Principiul ce stă la baza noului proiect este : să pregătească oameni destoinici în viață și buni cetățeni ai statului Român.

Art. 1). Din enunțarea acestui articol scopul se vede că în învățămîntul primar își propune mai mult decît intenționa până acum. El pregătește oameni destoinici pentru viață.

Consecința primă acestui scop e că învățămîntul nu se va termina cum era până acum la 11 ani și va merge până la vrîsta de 16 ani, vrîsta la care aptitudinile sufletești și intelectuale pot fi bine îndrumate către scopuri practice.

A doua consecință logică ce decurge de aici e că această îndrumare se cere a fi cît mai bine adaptată nevoilor locale.

Prin aceasta nu înțelege legiuitorul subordonarea individului față de interesele regionale, ci armonizarea cît mai complexă între copil și mediul înconjurător. De unde necesitatea învățămîntului regional.

A treia consecință firesc dedusă din cea precedentă e că necesitățile locale sunt determinate în bună parte de timp. Ori introducînd învățămîntul regional natural a fost să aducem și inovația „Calendarului școlar”. Ideia unui învățămînt complementar, a unui învățămînt care să vină posterior celui primar spre a-l îndruma pe copil mai bine în viață am găsit-o încă din 1924 în legea Angelescu. Mai mult, învățămîntul complementar organizat așa cum a fost a și funcționat în unele părți. Constatările făcute de d-l Secretar general I. C. Petrescu, asupra acestui învățămînt complementar au fost foarte pesimiste. Lipsă de local, învățători și mai ales nefrecventarea de către elevi a acestui curs, a arătat că străduințele legiuitorului nu sunt realizate, fie din cauze intrinseci organizării acestui învățămînt, fie din cauze extrinseci.

Persistența în legea de față a acestui învățămînt, arată necesitatea existenței sale. Căci scopul „de a pregăti oameni destoinici pentru viață” nu poate fi realizat decît numai și numai prin contactul cît mai lung în timp cu școala. Modificările aduse însă acestui învățămînt ne face să credem că de data aceasta el ne va da foloasele ce le așteptăm.

Căci dacă fostul învățământ complimentar nu a izbutit, aceasta nu se datorește decât că s'a îndepărtat dela *realitate*.

Și suntem convinși că oricare ar fi forma aceluși învățământ, atât timp cât el nu va fi expresiunea mediului în care trăește, nu va putea dura; deaceia, introducând acel „utilitarism măsurat” de care ne vorbește programa nouă analitică, socotim că s'a făcut bine.

Existența unui program de cultură, numit minimal, asigură unitatea stăpânirii unor obiecte absolut necesare.

Art. 9). Prevede obligativitatea și gratuitatea învățământului primar.

Piatra de încercare a unei legi de organizare a învățământului primar, suntem de părere că o formează încă „Sanctiunea”.

Împrejurările de natură istorică sau socială fac astăzi după statisticele cele mai recente să avem un procent de 52% de analfabeți, fiind cu mult în urmă popoarelor balcanice.

Deși actualul proiect de lege susține că la întocmirea sa a fost condus de „realitate”, noi socotim că tocmai cunoașterea acestei realități dureroase, îndreptățea o cât mai aspră sancționare a nefrecventării școlii. Art. 14. Precizează că amenziile pentru absențe nemotivate se dau în baza încheerii făcută de consiliul învățătorilor împreună cu delegații comitetului școlar. În caz de neprezentare a delegației comitetului școlar, amenziile se pronunță numai de consiliul învățătorilor. Art. 12. Spune la întreitile absențe nemotivate, amenda e egală pentru fiecare zi de absență, cu o pătrime din prețul zilei de muncă din localitate. Executarea amenzii se amână până la o nouă lipsă dela școală, etc.

Față de progresul prin adaptarea învățământului regional și introducerii „Calendarului școlar” care are de scop numai și numai să dea puțință părinților să se folosească de brațele de muncă ale copiilor în timpurile de muncă, a fi indulgent când elevul lipsește dela școală în timpul determinat ei, socotim că e o scădere.

Și mai întâi trebuie să privim dela constatarea că dacă școala și-a modificat organizarea numai spre o ușurare a muncii părinților, atunci și din partea lor se reclamă ca să facă tot posibilul spre a-și trimite copiii la învățătură.

Suntem în luptă cu analfabetismul. O luptă nu se câștigă prin indulgență și nici prin inactivitate.

Faptul că nu se determină iarăși de către legiuitor quantumul amenzii—inițial în cifre precise, poate da naștere la interpretarea care s'ar sfârși prin a fi literă moartă de lege și nu vie. De aceia pentru considerentele de mai sus cerem ca^o sanctiunea obligativității învățământului primar să fie bine precizată și aplicată, organele de percepere a acestei amenzi lucrând prea încet și mai ales neachitarea sumei fie din rea voință sau lipsă, ne face să redactăm art. acesta pe care'l supunem discuțiunii:

„Lipsa nemotivată dela școală a copilului, atrage după sine prestarea unui număr de zile de muncă, egal cu absențele făcute.

Această muncă va fi făcută cu controlul învățătorului sau organelor comunale și constă în corvoadă de reparațiuni de soșe, poduri, etc.”.

Legiuitorul în articolul 19 dă dreptul inspectoratului să acorde dispense de un an, în plus sau în minus, după prevederile certificatului medical oficial.

Socotind că această dispensă poate fi acordată de îndată ce cererea e însoțită de actul medicului oficial chiar de direcțiunea școlii primare respective, ușurând prin aceasta o descentralizare mai largă, necesară de altfel față de birocratismul actual.

Capitolul 5 al prezentului anteproiect de lege stu-

diază în amănunte împărțirea învățământului primar. Aliniatul b, articolul 79 spune: Programul regional cuprinde cunoștințele și deprinderile manual cerute de mediul geografic și schimbătoare după regiune. Se știe cât de întinsă a fost discuțiunea la proiectul de lege care înființa provinciile. Impreciziunea termenului, ce se înțelege prin el, a dat naștere la multe articole.

Aceiași imprecizie de termen, o întâlnim și acum. Ce vroește să înțeleagă legiuitorul prin „Regiune”?

Configurația geografică identică, întindere în spațiu mai mare sau mai mică după cum se interpretează cuvântul, sau chiar regiunea istorică. Precizarea termenului deci, se impune.

În redactarea programei analitice regionale, directorii școalelor primare sunt acei cari trebuie să-și spună cuvântul.

Ei cunoscând regiunea, e firesc ca tot ei să determine obiectele ce trebuiesc predate în acea regiune.

O inovație fericită, dar care ne temem că va rămâne numai în teorie, este aceea a cursurilor pentru neștiutorii de carte, sau întregite de cursuri.

Aceiași observație o facem și relativ la cursurile școalelor superioare.

În această privință, Ministerul Agriculturii, prin cursurile de popularizare ce le ține, dacă le-ar legaliza socotim că ar putea înlocui această inovație care va fi numai teoretică.

Lipsa profesorilor, materialelor și clădirilor pentru asemenea cursuri, sunt suficiente argumente care ne îndreptătesc să spunem astfel. Ministerul de Agricultură care posedă și elementele specializate și care au și școlile adaptate regiunii, socotind că și-ar putea însuși această idee.

Incepând cu capitolul 7, anti-proiectul se îndepărtează dela realitate.

Așa zisele școli de experimentare, pentru elevi bine înzestrați subnormali sau normali, sunt pentru noi prea departe de a le avea.

Mai întâi înființarea unor asemenea școli, presupune o populație conștientă de însemnătatea și necesitatea lor. Se știe cât de orgolioși sunt părinții în ce privește calificarea copiilor lor. Calificarea de anormal sau subnormal dată de învățător, îndreptățită unui copil, ar deduce din partea părinților acelor copii, reacțiuni care mai mult ar dauna școlii decât altfel.

Este foarte adevărat a menține în aceeași clasă elemente profund deosebite pe scara intelectuală, însemnează a coborâ pe unii, însă atât timp cât opinia publică nu va vedea bine necesitatea acestor deosebiri între copii, atât timp copiii nu trebuie să lucreze împreună ori câtă disproporție ar fi între ei.

Inovația aceasta ce o aduce legiuitorul, a punerii în practică acum, însemnează să dăunăm învățământul. Cerem să fie retrasă.

Educația copiilor urmează după cum prevede cap. 8, să fie complectată prin: biblioteci, muzee, grădini școlare, cooperative, etc.

Îngrijirea medicală a copiilor se face de către medici oficiali.

Articolul 169). Socotind că trebuie să precizeze,— în loc să zică—„să viziteze cât de des școlile” cea ce nu e determinat, în sensul: „medicului oficial al plășii este obligat ca odată pe lună cel puțin să viziteze școlile din circumscripția sa”.

Se știe că simplitatea este un factor de reușită într'u acțiune. Ni se pare că înființarea prea multor comitete, consilii etc., îngreuiază mecanismul școlar. De aceia cerem o cât mai simplă organizare a organelor, fie de control sau conducere.

Antî proiectul, după ce trece în revistă pregătirea învățătorului, modul lui de alegere, recompen-

sare, pedepse, etc., se termină cu unele dispozițiuni finale, din care remarcăm pe cea dela articolul 265.

Recrutarea elementelor de o mare însemnătate pentru învățământ, socotim că legiuitorul nu trebuie să facă nici o distincție între candidații la examen și în consecință tuturor să li se ceară să îndeplinească condițiunile legale, ceia ce înseamnă că și actualii subvizori care vor să dea acel examen, trebuie în mod neapărat să intrunească condițiile legale.

Antî proiectul de lege ne trimite în multe locuri la regulament, ori acest regulament, neexistând încă, nu putem fi pe deplin clarificați asupra unor puncte. Dacă la alcătuirea sa se va apela ca și acum la acei care cu adevărat cunosc realitatea, regulamentul nefiind decât o mai explicită expresiune a legii, credem că așa cum în linii mari este alcătuit prezentul antî proiectul de lege, învățământul primar va avea în sfârșit organizarea ce o așteptăm.

GRIGORE PAVLOV

Președ. Asoc. Învățătorilor Vaslui

Preotul și Învățătorul.

Când am început a scri aceste rânduri pentru tânăra revistă a corpului didactic din Vaslui,—ce promite mult,—m'am gândit la situația tristă în care se găsesc preoții și învățătorii, în ceiace privește cercetarea revistelor de către ei ale lor în mod reciproc. Căci câți preoți sunt abonați la revistele dăscălești, sau câți învățători la cele bisericesti. Foarte puțini, e răspunsul.

Preoții nu cercetează revistele dăscălești, căci zic ei, nu ne privesc chestiunile lor; iar eu învățător nu cercetez pe cele bisericesti, căci ele tratează mai mult chestiuni religioase, ce privesc numai pe preoți. Oare așa să fie? Nu cumva interesează și pe unul și pe altul, atât chestiunile religioase cât și didactice? Pe această temă între ei, este un desacord, care ca un duh rău plutește pe deasupra lor, care oprește și pe unii și pe alții de a se cunoaște mai bine pe calea scrisului, de a se uni cât mai este timp

Legătura sufletească între preot și învățător ar trebui întărită măcar prin colaborarea prin scris la reviste în mod reciproc. Căci preotul primind revista în care va găsi și un învățător cu un articol, vrând nevrând îl va citi, îl va judeca, îi va răspunde dacă va fi nevoie. Asemenea și cu învățătorii. Dar din cei 40 mii de învățători și cei 8 mii și ceva de preoți, câți se servesc reciproc la reviste? Dacă pe calea scrisului nu găsim aproape nici o urmă de unire sufletească între ei, între acești doi factori culturali la sate, în viața de toate zilele această unire nu e mai mult ridicată? Căci cu drept cuvânt zice învățătorul M. Moreanu în Rv. B. Ort. R. No. 4/1930.

„De nu vor fi uniți cu spiritul (preotul și învățătorul)—atunci nu te aștepta să-i găsești uniți cu fapta! Și de nu vor fi uniți nici cu inima și nici cu fapta, atunci mai poate ieși ceva bun din pretinsa lor colaborare?”. „Preotul după cum zice Dr. Gr. Coman” Episcopul

săvârșitorul cuvântului ieșit din marele foc al inimii lui Iisus, e omul tuturor, care e chemat, ca martor, ca slujitor și ca suflet sfințitor în cele mai solemne acte ale vieții omenești. Un om fără de care nici nu ne naștem, nici nu murim, care te primește dela sânul mamei și nu te părăsește decât la groapă; care binecuvântează sau sfințește leagănul, patul conjugal, năsalia morții și cosciugul, un om pe care copilașii se obișnuiesc să-l iubească și să se teamă de el; un om pe care necunoscuții îl numesc părinte, un om înaintea căruia creștinii își duc mărturisirile lor cele grele, lacrimile cele mai secrete, un om, care prin rostul lui e mângâietorul tuturor durerilor omenești, care vede bătând la ușa sa și pe bogat și pe sărac; cel bogat ca să lase tainuita lui milostenie, cel sărac să primească fără să se rușineze; un om, care nefiind de nici un rang social, ține deopotrivă de toate clasele, de clasele nevoiașe prin viața lui săracă ori prin umilinta nașterii, de clasele înalte prin educația și știința lui; un om care știe toate, care e în drept să spună tot”.

Învățătorul este un mic Pestalozzi, căci atunci când amicii lui îi oferă un loc în guvern, el declară solemn „Voiu să fiu învățător”. Învățătorul este revelatorul a învățătorei celei bune către lumea copiilor, lumea această micuță și nevinovată, din care mâine vor eși conducătorii societății. El iubește această masă, imitând pe Hristos care a zis: „Lăsați copiii să vină la mine”, iar Pestalozzi zice „Copiii mei trebuiau să-mi citească pe față și să bânuiască din vorba mea, de dimineață până seara, în orice clipă, că inima mea e cu dânsii, că fericierea lor e a mea, că bucuria lor e a mea”. El este omul care pe lângă educație, e să întărească sentimentul național, social, cultural, cooperatist la copii, cât și la oamenii maturi. Când pleacă la fapte și preotul și învățătorul au acelaș scop, mijloacele numai sunt diferite. Pe nimeni nu întâlnești în viață cu mai multă asemănare la rolul ce-l au ei, ca pe preot și învățător, adevăr mărturisit de toată lumea, dar nicăiri nu găsești mai mare desbinare ca între ei, mai ales în mulțimea satelor. Cauzele le voi arăta într'un articol viitor.

Preot GH. MIHOCI
Bobrovăț-Ruși

Articolele nepublicate din cauza abundenței de material și a lipsei de spațiu, vor fi date publicității în numerile viitoare.

Rugăm ca articolele ce ni se trimit spre publicare să fie scrise citeț și pe cel mult 3—4 pagini, format caiet obișnuit.

Repetăm rugămintea făcută domnilor delegați de centru, însărcinați de noi cu încasarea abonamentelor la foaia noastră, de a ne trimite cât mai neîntârziat tabloul cerut de noi în numărul precedent, privitor la